

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΕΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΩΝΟΣ

(Γ.π. το περίφημο βιβλίο του συνοδούσαντος τόν 'Οθωνα κατά τήν καθοδό του στήν Ελλάδα Βαυαρού αξιωματικού Χριστοφόρου Νέζερ)

(Συνέχεια έκ του προηγουμένου)

Α δέν ήταν αυτό μόνο. Φοβόμαστε και τήν προδοσία, γιατί οι Μανιάτες του άρχηγου Κατσάκου πού είχαν προσχωρήσει σέ μās, εθύς μετά τό τέλος τής μάχης, έξαφνίστηκαν.

Τι έγιναν; Πού είχαν πάει; Μήπως άναζητούσαν τούς συμπατριώτες τους να τούς ειδοποιήσουν γιά τήν κατάστασι του στρατοπέδου μας και να τούς βάλουν να μās έπιτεθούν;

Περάσαμε έτσι ώρες τρομερής άγωνίας... Κ' ή άγωνία μας αύτή διαλύθηκε τότε μόνον όταν είδαμε τόν άρχηγό Κατσάκο να ξαναγυρίζη μαζί με τούς άνδρες του.

Τι είχε συμβεί; Άπλούστατα οι Μανιάτες αύτοί είχαν άρπάξει όλα τά ζώα πού βρήκαν στό 'Ασλάν—'Αγά και τά πήγαν στό βουνό γιά να τ' ασφαλίσουν.

Τέλος, κατά τό βράδυ, συνήλθαν κ' οι στρατιώτες μας άπ' τό μεθύσι τους. Κ' έτσι έπανήλθε στό στρατόπεδό μας συνθησιμένη του τάξις.

Θάψαμε τότε τούς νεκρούς και μεταφέραμε τούς τραυματίες στό μετόπισθεν του στρατοπέδου.

Έπειτα άνάψαμε φωτιές γιά να ψήσουμε τίς τροφές μας, γιατί έπειτ' άπό τήν τρομερή και κοπιαστική έκείνη ήμέρα, όί όρεξι μας είχε έρεθιστή υπερβολικά.

'Ο καπνός τών νυχτερινών φωτιών ανέβαινε σέ στήλες πρós τόν ούρανό πού ήταν έντελώς άνέφελος.

'Ο στρατηγός Σμάλτε μαζί με τούς έπιτελείς του καθόντουσαν στούς βράχους και συζητούσαν γιά τή μάχη. Πιό πέρα ό γενικός ύπασπιστής έγραφε, χρησιμοποιώντας γιά τραπέζι ένα τύμπανο, τή σχετική έκθεση.

Κι' όλόγυρα, οι στρατιώτες, χωρισμένοι σέ όμίλους, περίμεναν να ψηθούν τά τρόφιμα γιά να φάνε και να κοιμηθούν.

Έξαφνα μέσα στην άπόλυτη έκείνη γαλήνη, άκούστηκαν άπό τή χαράδρα, όπου είχαμε τούς αϊχμαλώτους, φωνές, όχλοβοή και πυροβολισμοί.

Έτρεξαν μερικοί άπό μās ώς έκεί κι' άντελήθησαν ότι οι Μανιάτες αϊχμάλωτοι είχαν έπιτεθή κατά τών φυλάκων τους κ' έπιχειρούσαν να δραπετεύσουν, λιθοβολώντας τους και άρπάζοντας τά όπλα τους.

'Ολοι τρέξαμε τότε στή χαράδρα, ούτε έμοι έξαιρουμένου, άν και μου πονούσε τό τραυματισμένο πόδι μου.

Τράβηξα τό σπαθί μου κι' ώρμησα πρós τό πεδίο τής συμπλοκής τών αϊχμαλώτων και τών φυλάκων των.

'Αλλά, ενώ άπείχα μόλις δέκα βήματα άπό κεί, έξεσφενδονίσθη έναντίον μου ένα μαχαίρι, με τόν τρόπον πού έξακοντίζου, τούς λάζους των οι Ναπολιτάνοι. Τό μαχαίρι αυτό ρίχτηκε με τόση δύναμη, ώστε τρύπησε τά δυό άσμημένα σειρήτια τής λαβής του σπαθιού μου, μήκτε στό χέρι μου και τό τρύπησε πέρα γιά πέρα.

Έτσι, μέσα σέ μιά μέρα, τραυματίστηκα δυό φορές.

'Όσοσο έπειτ' άπό λίγη ώρα, κατώρθωσαμε ν' άποκαταστήσουμε τήν τάξι μεταξύ τών αϊχμαλώτων. Σκοτώσαμε πολλούς άπ' αυτούς στή συμπλοκή πού έγινε και τραυματίσαμε τούς περισσότερους.

***

Μείναμε στρατοπεδευμένοι στο μέρος αυτό δεκατέσσερες άκόμα ήμέρες, κατά τή διάρκεια τών όποιων οι Μανιάτες δέν μās ενώλησαν καθόλου. 'Ο στρατηγός Σμάλτε είχε σκορπίσει σ' όλη τήν περιοχή λοχαρά στρατιωτικά άποσπάσματα γιά να έμποδίσουν τίς ληστρικές έπιδρομές τών Μανιατών στην πεδιάδα τών Καλαμών.

'Αλλά δέν έβγήκε τίποτε άπ' αύτό γιατί οι Μανιάτες ήξεραν τόσο καλά τά κατατόπια, ώστε κατώρθωσαν πάντα να ελκοθούν στην Μεσσηνία, χωρίς να τούς άντιλαμβάνονται ή περιπόλιες μας.

Τέλος ή Κυβέρνησις άνεκάλεσε τό στράτευμα του Σμάλτε, αφήνοντας έκεί μόνο ένα άπόσπασμα έφίππου χωροφυλακής γιά να έπαγυρνή στην περιφέρεια.

Τότε ό Ταγματάρχης Φέδερ, ό όποιος άνηκε στά τάγματα τών έθελοντών, ανέλαβε μόνος του να πείση τούς Μανιάτες να καταδαφίσουν τούς πύργους τους, τούς όποιους χρησιμοποιούσαν ως όρμητήρια γιά τίς έπιδρομές τους. 'Αλλά έζήτησε άπόλυτο έλευθερία ένεργείας και προκαταβολική έπιδοκιμασία άπό τήν κυβέρνησι τών όσων θα έκανε. Πράγματι δέ, ό βασιλεύς και ή κυβέρνησις, άφού άλλωστε δέν είχαν πεινά δέχτηκαν τά σχέδια του Φέδερ.

'Ο Φέδερ τότε, άφού προσέλαβε ως ύπασπιστή του ένα Μανιάτη, άρχισε με θάρρος τό έργο του, τήν έπιτυχία του όποιο έστήριζε κυρίως στην ματαιοδοξία τών Μανιατών. Κολακεύοντας τήν ματαιοδοξία τους αύτή, έλπιζε ότι θα κατώρθωνε να έπιβληθή. Και πράγματι έπεβλήθη.

Συνέστησε έν πρώτοις δυό εζζονικά τάγματα Μανιατών και αξιωματικούς των ταγμάτων αυτών έκανε Μανιάτες έπίσης, οι όποιοι έπρεπε άπαραίτητως να εννε πυργοδεσπόται. Ένας πυργοδεσπότης όμως γιά να γίνη αξιωματικός, έπρεπε προηγουμένως να μεταβάλη τόν κύριο του σέ συνθισμένη κατάσταση, κατεβαρίζοντας τά όχυρώματά του.

'Ετσι έπειτ' άπό ένάμιση χρόνο, ή Μάνη ήσυχασε και πλήρωσε πειά τούς φόρους της, σαν τίς άλλες επαρχίες τής 'Ελλάδος. Γινότουσαν βέβαια και τώρα κάθε τόσο έπιδρομές Μανιατών στην πεδιάδα τών Καλαμών, αλλά ή οργανωμένες ληστείες είχαν έκλείψει πειά έντελώς.

'Ο Φέδερ τιμήθηκε έξαιρητικά άπ' τούς Μανιάτες, τών όποιων είχε γίνει τό ειδώλο. 'Όπου και άν πήγαινε, συνοδευόταν άπ' όλους τούς Μανιάτες αξιωματικούς του. Οι Μανιάτες μάλιστα, γιά να τόν τιμήσουν άκόμα περισσότερο θέλησαν να τόν παντρέψουν με μιά κοπέλλα άπό τ' άρχοντικώτερα σίτια του τόπου.

'Ο πατήρ του Βασιλέως 'Οθωνος, Βασιλεύς τής Βαυαρίας Λουδοβίκος Ιος

('Ακολουθεί)